

Baka István

Égtájak célkeresztjén

Versek 1970-1987

(digitális kézirat)*

---

* Az azonos című, 1990-ben megjelent kötethez készült válogatás számítógépen írt kézirata
(Bp. Szépirod. K.)

TARTALOM

Egy digitális kézirat története... (Kokas Károly)

LEGENDA, HÁT LEHULLASZ

NYÁR. DÉLUTÁN
AZT HITTÜK, HOGY A DZSUNGELEK
OLY BIZONYTALANNÁ

KUTYA
RASZKOLNYIKOV ÉJSZAKÁI

DAL
ERDŐ, ERDŐ

ITT
LEGENDA, HÁT LEHULLASZ
MIÉRT HALLGATSZ, TAVASZI ERDŐ

KÖNYÖRÖGJ ÉRETTEM

NEM VAGY ITT
VÉGIGVER RAJTAD
SZERELMESVERS
KORA-TAVASZI ÉJSZAKA
KÖNYÖRÖGJ ÉRETTEM
BALLADA

FEGYVERLETÉTEL

TEMESVÁR. DÓZSA TÁBORA
1514
VÁLTOZATOK EGY KURUCDALRA I.
VÁLTOZATOK EGY KURUCDALRA II.
PRÉDIKÁTOR-ÉNEK
PETŐFI
VÖRÖSMARTY. 1850
VÁZLAT A VÉN CIGÁNYHOZ
FEGYVERLETÉTEL
VÉGVÁRI DAL

SZAKADJ, MAGDOLNA-ZÁPOR

ÉJSZAKA, FEKETE MÉNES
IMA
INGEMET VARRJÁK
KÖNYÖRGÉS LÁNYOM ÉLETÉÉRT
GYÓNTATÓ FEHÉRSÉG
SZAKADJ, MAGDOLNA-ZÁPOR
AJÁNLÁS

A JANTRA HÍDJÁN

BOLGÁROK
SZÉKELYEK
A JANTRA HÍDJÁN

TŰZBE VETETT EVANGÉLIUM

OKTÓBER
NOVEMBER
JÖVENDŐLÉS EGY TÉLRŐL
TAVASZDAL

SZÁRSZÓI TÖREDÉK

REKVIEM-TÖREDÉK
KÖRVADÁSZAT
SÁTÁN ÉS ISTEN FOGLYA
TŰZBE VETETT EVANGÉLIUM
HÁBORÚS TÉLI ÉJSZAKA

ISTEN FŰSZÁLA

DALOK HARMINCÉVESEN
A NAGY VADÁSZ
POHÁRKÖSZÖNTŐ
ÉJSZAKA
TÉLI REGGEL
A SZÁZADVÉG KÖLTŐIHEZ
ZRÍNYI
ISTEN FŰSZÁLA

MEFISZTÓ-KERINGŐ

TRAUERMARSCH
A TÜKÖR SZÉTTÖRT
ADY ENDRE VONATÁN
LISZT FERENC ÉJSZAKÁJA A HAL TÉRI
HÁZBAN
MEFISZTÓ-KERINGŐ

HALOTTAK NAPJA

ALKONY
AKKOR IS OTT IS
CIRCUS MAXIMUS
SZÜRKÜLET
DE PROFUNDIS
CIRCUMDEDERUNT
HALOTTAK NAPJA
DÖBLING

BALCSILLAGZAT

HELSINGÖR
TÉPÉSCSINÁLÓK
ANGYAL
HALOTTAK ÉJE
ÁTUTAZÓKÉNT
BALCSILLAGZAT
SZÜRKE FELHŐK

PRELŰD

VÖRÖSMARTY-TÖREDÉKEK
VEZEKLÉS
CASPAR HAUSER
HUOK-SZONETT
RACHMANINOV ZONGORÁJA
PRELŰD
HALÁL-BOLERÓ

Egy digitális kézirat története...

Lépcsőház-szomszédok voltunk, és voltak közös barátaink. Talán érthető, hogy a nagy „bécsi Commodore vásárlóláz” utolsó hulláma idején vett masinámmal eldicsekedtem neki. Magam számára is meglepő módon alig néhány hét alatt sikerült megfertőznöm szövegszerkesztési tudományommal. Olyannyira, hogy 1988-ban István aztán saját gépet is beszerezett. Egy kis TV, a C-64-es alapgép, egy floppy-meghajtó - ez volt mindkettőnk felszerelése.

Érdekes volt maga a szövegszerkesztő program is, szegedi „találmány”. Az amerikai Vizawrite 64 alaposan átírt, továbbfejlesztett változata, „Tiszatext” néven. Ezzel tanítottam hát szövegszerkeszteni kezdetben igencsak skeptikus barátomat. Volt egy kis dokumentáció is a program használatáról, így István hol az én magyarázataimmal, hol annak segítségével haladt. Egy idő után aztán nem is volt már téma köztünk a számítógépes szövegszerkesztés.... Én nem kérdeztem, mert igazából úgy hittem, ő már rég feladta, talán István meg nem akart folyton szekírozni vele.

Ezért is volt nagy a meglepetésem, mikor ‘88 karácsonya előtt pár nappal egy dedikált floppy-lemezzel lepett meg. Gyűjteményes kiadásra válogatta össze rajta verseit „Az égtájak célkeresztjén” címmel. A címkére ez alá csak annyit írt, hogy „VERSEK /70-87/”. Később, 1990 tavaszán a Szépirodalmi Kiadónál ki is jött egy hasonló című kötet, amely lényegében ennek a 88-as lemeznek az anyagát hozza. Pár vers az eltérés a kezdeti részekben és egy jelentékeny különbség, hogy a lemezről hiányzik a „Tájkép fohással” ciklus hét 1988-89-es verse, amelyek nyilván többségükben a lemezanyag szerkesztése után születtek.

A C-64 „Tiszatext” szövegszerkesztőjének adatállományait gyakorlatilag változás nélkül sikerült web-oldalakká alakítani, úgy, hogy a C-64-es program szerkesztési jeleit (kurzív, kövér stb.) a lehető legpontosabban követtem. Az esetleges betűhibákat, elgépeléseket egyáltalán nem javítottam (egyébként alig vannak ilyenek). Ilymódon az itt látható anyag önmagán túlmutató érdekessége, hogy egyfajta digitális autográf kéziratként is rendelkezésre áll a Baka István költészetével foglalkozóknak.

Kokas Károly

LEGENDA, HÁT LEHULLASZ

NYÁR. DÉLUTÁN

1

A fű komoly, meleg szagában
megyek a dörmögő mezőre
a fák közül, hol már homály van
s szorongva alvad.rá a földre.

Ha most csak ketten énekelnénk!
Hogy lobbanna piros harag!
De pipacs lett az is - letépem,
és szoknyája ölig hasad.

2

Emlőnyi árnyú lomb itatja
a gödrök ritkuló sötétjét,
s levélrés-szájához tapadva
túnódve csókolja a kékség.

Ezer szemével néz a bodza.
S mit lát? A tó tükrén lebeg,
alatta felhő túr habosra
zölddé penészedő eget.

3

Vigyázz! Leejtett cigarettád
elfonnyaszt egy poros virágot.
Így gyötri asszonyod szerelmét
ölében hamvadó magányod.

S hová árnyad vetült, a hűvös
érintéstől lehull a harmat,
és ezüstjén egy pillanatra
megvillan véletlen hatalmad.

4

Vízben fuldokló lombjukért
hogyan remegnek a parti fák!
Sötétség öble már a rét,
magánnyá merevült a nád.

A bogarak, gombok a fán,
elalszanak a zöld kabáton,
s a talpig lekaszált füvek
fájdalmát elnyomja az álom.

És száll a csend - a hold mosatlan
ablaka mögé lép az Isten:
egykedvűen néz - túl homályos
üveg, hogy lásson és segítsen.

S engem gyanakvó csillagok
követnek már a tájban,
kutatva, merre ballagok
a megjelölt homályban.

AZT HITTÜK, HOGY A DZSUNGELEK

Azt hittük, hogy a dzsungelek
szobánkban folytatódnak,
hol partizánmód rejtezik
s szép tervet sző a holnap.

De - míg kirakatok jegére
dermedtek rá a városok -
otthonunk búvóhely-homálya
megszelídült s hozzánk szokott.

S éjszaka, míg a székre tett
ruhákban megköt a sötétség,
álunkban már megvásárolható
formákba öltözik a szépség.

Azt hittük, hogy a dzsungelek
szobánkban folytatódnak,
s most rettegünk, gerillaként hová
rejtőzhet még a holnap.

OLY BIZONYTALANNÁ

Oly bizonytalanná tehet
egy ilyen esős, őszi nap,
ha most behunynád szemed,
homálynak hihetnéd magad.

S a befüstölt, hideg szobából
csak nézed, míg esteledik,
ahogy az ablakon a zápor
parasztarca veritékezik.

KUTYA

Körülhemperegted a fákat,
leráztad irtózatod,
szabad vagy - horpaszodban már csak
a belek láncát lóगतod.

De - míg buzgalmad feledi
az udvart, tornáctól az ólig -
a vadvizekre emberi
dühök homloka ráncolódik.

A felhők közt bakancsszögek:
rúgások csillagképei,
lekushadsz, s rettegő szemed
füvek pillája verdesi.

S amint a holdon feltűnik
eszelős, hű tekinteted,
mint egy nagy gazda lábait,
végigszágolod a fűzetet.

RASZKOLNYIKOV ÉJSZAKÁI

Már elmerült az alkonyat
a csatornák poshadt vizében,
Pétervárt a sugárutak
kötéllel verik a sötétben.

Az éjszaka, csillagait
vonszolva, mintha láncra volna,
előbotorkál, s én a csörgő
lombokat hallgatom szorongva.

A hold Pugacsov koponyája,
repedt vigyorgás odafenn,
a mélyben bögés, kocsmalárma,
baltaként rándul meg szívem.

Vak koldus a bérház sötétje,
nyújtja az udvar tenyerét,
fölötte csillagok kelése
fakad. Mert koldusarc az ég.

DAL

Ó, virradati rétek:
átizzadt, szürke ingem,
kiterített magányom!
Hová vezettek engem?

A rengeteg szívébe,
mely őzekkel dobog,
de minden levélrése
kéklő farkastorok?

- Vissza az éjszakába!
A sötét ég alatt
te vonszolod a holdat,
mint vasgolyót a rab.

ERDŐ, ERDŐ

Erdő, te zöld reménytelenség,
vadak félelmével teli!
Fél lábon álló tölgyeid
rokkantak emlékművei.

Az éj, e csillaggal kivert
vaskesztyű Isten kezén,
áganként tördel. Kínjaid
rőzséjét gyűjtögetem én.

Ösvényeid korbácsütések
mindig kiújuló nyoma.
Mért hittem: zászlóforma szélnek
lehetnél tartóoszlopa?

Erdő, te zöld reménytelenség,
te szorongásommal teli!
Téged is, engem is szoborra
dermesztnek Isten kezei.

ITT

Itt minden gyom örül a délnak,
hogy nem kell másra vetnie
parányi árnyát. E vidéknek
holtan se lennék semmije.

Minden bokor magának térdel,
esdvén az Istentől esőt,
s ha küld - kuporgatja a tócsák
ezüstfilléreit a föld.

S azt is tudom, mindegy e tájnak,
leszek vagy nem leszek jelen;
csecsemő arcáról a légy:
elröppen emlékezetem.

Csontjaimmá szikkadt magányom
nem mállik szét soha e földben,
a kiürült jövőbe lépek
mégis, hogy sorsommal betöltssem.

LEGENDA, HÁT LEHULLASZ

Pass Lajosnak

Legenda, hát lehullasz,
jövőnkől varrt ruha!
Erdővé válhatunk mi,
szarvasokká soha.

Havas táj keszkenőjét
bevérezzük ma még.
Holnapra lágy humusszá
feled már e vidék.

Szél leng az alkonyatban:
ingünk volt - ám mi többet
magunkra föl nem öltjük.
Soká késett az ünnep.

Legenda, hát lehullasz,
sorsunkká nyűtt ruha!
Állunk, mint holtra dermedt
erdők agancs-sora.

MIÉRT HALLGATSZ, TAVASZI ERDŐ

Miért hallgatsz, tavaszi erdő?
Én együtt suddognék veled.
Imádkozom vagy átkozódok,
mindegy nekem. Mindegy neked?

Lázadj föl, rengeteg! Reménnyé
gyötrött zöldekre kérlek én.
Zizegysz csak - s megadás-fehéren
virágzik szilva és kökény.

Mindegy - benned leltem hazát, itt
legalább megtűr a közöny.
A fák közt szél vesszőfutása:
beléálmodhatom dühöm.

Hogy hittem én tebenned, erdő!
Hallgass csak! Ím, letérdelek.
Imádkozom vagy átkozódok,
mindegy nekem. Mindegy neked.

KÖNYÖRÖGJ ÉRETTEM

NEM VAGY ITT

Füvek, virágok esti hamva,
kátránnnyal itatott vizek;
mint ázott ing, hozzám tapadva
csattog, szorít a rémület.

Mint meglazult szeg, porba hullt már
a fény a lombrések közül;
puhány-magányom összezsúszkál
s ezüstlő nyállal megjelöl.

Hiányodhoz már szoktatom
magam, míg kék borosta serken
a csöndre, s rozsdás fájdalom
piroslik vasbavert szivemben.

Kiköpte szájából a zöldet,
sötétlő ásítás a fa,
embernyi árnyak gömbölyödnek
begörbült ágain:
akasztottak közt jössz haza.

VÉGIGVER RAJTAD

Ebben a sűrű, otthonos
homályban jól érzem magam.
Az avarból előkotorhatom,
mint megbarnult fényképeket,
összegyűlt éveinket.
Süppedő, langyos korhadék: a fekhely
törött rugóival. Levélfoszlányok:
elrongyolt bankjegyek - ebédpénz,
lakbér, kiszámolt örömök: mozi,
vacsora, cigaretta, bor.
Fakéreg tiszta illata: hajadé? Összebújtunk,
egymás felé nőő magányban.
Ó, ez az erdő, ez az erdő! Fonnyadó
délutáni fényben állok a fák között:
eget markolnak vagy homályt csak - karjaid,
milyen sok karcsú, védtelen,
sovány karod! Ölelés-erdő, fázós,
felhők kesztyűit kereső, didergő,
lombok kabátujjába, takaróm alá

bújó, arcomat cirógató: szerető-erdő,
feleség-erdő, megsokszorozott
szerelmem erdeje, szavainkkal,
leveleink soraival telerótt;
levélerezet-erdő: ráncainké. Jó itt,
ugye, milyen jó? Itt nélküled is
minden terád emlékeztet, terólad
összegyűjtött hasonlatok
erdeje ez. És nem viták, veszekedések,
békülő, kényszeredett ölelések,
visszanyelt szavak, megbánt szavak,
szavak: szeretkezéshez hazudottak,
őszinték, félig igazak, újra igazak -
szavak erdeje?

Szél jár.

Jó volna azt mondani: gyöngysorok
csörrennek össze nyakadon, ha szél jár,
és verdesi az ágakat, esőt hoz,
lassú, szemerkélő esőt, hazuggá
vált jelszavak ritmusával, szorongást;
újságok, könyvek, kérvények lapjaiként
zizegve, földre hullva, tölgyek
odvába, mint fiókba gyűrve; szél jár,
kopogtat, veritékezik
ablakunkon, esőt hoz, idegen
léptek kopogását a ház előtt,
szívdobogást, ideges ujjaid
dobolását az ágy szélén, a párnán.
Végigver rajtad, erdő,
végigver rajtad, szerelmem,
szorongásom, hazám.

SZERELMESVERS

Hóhullás-arcú asszonyom,
vetés-didergésem terítsd be!
Zuhogj, havazd fehér kötésed
feltépett rettegéseimre!

Mert fönn a Hold gonosz vigyorgás,
s mint hülyék nyála, csorg a fénye.
Reszketve bámulom - az Isten
belehülyült hát közönyébe?

Szójél, te Zivatar-szövőszék,
oly sűrű leplet, hogy ne lásson,
ki sorsom ellen megtagadtam
gyomként tenyészni a világon.

Dermessz meg, hogy szét ne omoljak,
vagy vadvíz-üresség szemem
kötözd be, hogyha meg nem óvhatsz,
fehér kendőddel, Szerelem!

És jöjjön el a Te országod,
szenteltessék a Te neved...
Mint kenyeret, törd meg halálom
s fald fel, hogy egy legyek Veled!

KORA-TAVASZI ÉJSZAKA

Kora-tavaszi éjszaka.
Alszol - a takarón kezed,
álmodban csillagok fagyott
rügyeit melengeted.

A ház előtti fán, az ágak
közei: sisakréseken
keresztül bámul ránk a hold -
Isten néz farkasszemet velem?

Gyönyörű oltalmam, a holdfény
dárdája téged nem sebez meg,
mellbimbóid hegyekre épült
végvárai a szerelemnek.

Elalszom én is, rettegésemet
lágy szuszogásod szertefűjja...
S nyelved és nyelvem lángjai
holnap összelobbannak újra.

KÖNYÖRÖGJ ÉRETTEM

Száz szirmod, cseresznyefa-boszorkány,
sistereg, feketére sül,
szél-szította leveleid
lángokként nyaldosnak körül.

De szenesedő csontjaidból
vércseppek buggyannak - csodát
teszel holtodban, s térdre hull
stigmáid előtt a világ.

Hagytalak elhamvadni: Isten
nem bocsát meg nekem soha.
Feloldozhatsz-e még, szerelmem,
elvirágzó cseresznyefa?

Könyörögj érettem, ki tested
vallattam késsel és fűrésszel,
inkvizítorodért, kinek te
gyümölcsöt teremni égsz el.

Bár tudom: enkárhozatom alól
nem oldozhat föl engem az ima,
csak ha elégek véled - hát belévetem
magamat lombod szent lángjaiba.

BALLADA

Hold ezüst útja a tavon
ne lépj rá szép leány

Mennem kell ne tartsatok vissza
mennem kell meg kell őt találnom
ne zörögj mákgubó a szélben
hívó hangját nem hallani
ne bújjatok el margaréták
ingének gyöngyházgombjai
ne szaggassatok pipacsok irigy
kurvák vörösre mázolt körmei
mennem kell meg kell őt találnom
mennem kell ne tartsatok vissza

Hold tüllje lesz menyasszonyi
fátyolod szép leány
ruhátod kagylók karmai
megtépik szép leány
szűz öledet megökleli
nádtorzsza szőrös buzogány
nem kedvesed szemefehérje
hal villog itt az éjszakában
ne ereszkedj közénk a mélybe
maradj a parton szép leány

A sebtiben varrt éjszakából
a csillagfény mint férc kilóg
fölfejtem én varrok belőle
ágyunkra súlyos takarót
fölfejtem én varrok belőle
fekete vőlegényruhát
böködöm Sarkcsillaggal sodrok
a holdfényből ezüsfonált
mennem kell ne tartsatok vissza
nem várhatok tovább

Fölfejtéd szép leány belőle
varrhatsz majd halotti lepelt
a súlyos koporsófödélre
csillaggal íratik neved
ne lépj rá szép leány a tóra
csalás a hold-ösvény csalás

Mennem kell gyűrűm elveszett
ha nem lelem felhúzza más
fél pár cipőm is elmaradt
oltár elébe hogy megyek
fátylam is elring a tavon
mit bánom én legyen csalás
hold útján bár elsüllyedek
mit bánom én ha látomás

Gyűrűzik majd tested felett
a víz fehér cipőd a hold
felhők sarában elmaradt
lábodra föl nem húzhatod
ne lépj a tóra szép leány
csalás a szerelem csalás

Mennem kell meg kell őt találnom
mennem kell ne tartsatok vissza
ne szaggassatok pipacsok
kurvák vérvörös körmei
ne bújjatok el margaréták
ingének gyöngyházgombjai
ne zörögj mákgubó a szélben
hívó hangját nem hallani
határok fűrészfogain
lépkedve is megtérek hozzá
népeket földhöz szögező
esőben visszatérek hozzá
Charonnak szemem garasával
fizetek és átkelek hozzá
mennem kell úgyis megtalálom
mennem kell nem tarhattok vissza

Hold ezüst útja a tavon
megnyílt alattad szép leány

Ölelj ölelj tó-vőlegényem
ne sírass engemet anyám

FEGYVERLETÉTEL

TEMESVÁR. DÓZSA TÁBORA

Holnap - szügyig húsunkban
gázolnak úri ménnek.
Egy éj - s a virradat tüzes
billoggal csontig éget.

De ma - ma győztesek vagyunk,
jövőtlenek, de bátrak.
Hazudj hát még szebben, papunk!
Erjedj borrá, gyalázat!

Holnapra elvégeztetett:
bakó, bilincsek, börtön.
Hadd higgyük hát - ma még lehet -
országunk volt e földön.

Ha győzünk - tán a győzelem
fordul majd ellenünk.
S ha nem - kitépett nyelvemen
dadog tovább hitünk.

Ha győzünk - vértől részegen
királlyá tesszük Dózsát.
S ha nem - hát egy marad velem,
holtunkig osztva sorsát.

Vetéseket arat a tűz,
erdőn karóvá ég a fa...
Egedből nézz le ránk s utolszor
hazudj nekünk, Isten Fia!

1514

Hol arcomat megmerítettem
virradatkor, bedőlt a kút.
Tükörképem most lenn, a földben,
siratja az elhamvadt falut.

Szelek pányváján messze kószál
sorsomtól elkötött lovam.
Bújdosni így is jó leszek már,
és Istenként asszonytalan.

De nem görbítem vissza mégsem
az envéremtől sáros kaszát.

Inkább dobom a gabonába:
hullassa termő bánatát!

Megyek toportyánnak, bokornak,
míg embergúnyám lelkemig szakad.
Megyek - s füvekkel, fákkal megosztom
növénnyé torzult árnyamat.

VÁLTOZATOK EGY KURUCDALRA I.

*”Zöld erdő harmatját,
Piros csizmám nyomát
Hóval lepi be a tél.”*

Zöld erdő harmatában
gázolt a ló alattam...
Édes Hazám, ki bűne,
hogyan Benned nem maradtam?

Havas táj vicsorít rám,
bújdosni kell halálra.
Bércek szaggatta kendő
Magyarország határa.

Ki int vele? Ki intne?
Talán ha nem husánggal...
Fütyömre nem felel már
lőhorkanás, madárdal.

Zöld erdő harmatává
hívesül veritékem.
Piros csizmám nyomából
toportyán nyalja vérem.

VÁLTOZATOK EGY KURUCDALRA II.

Kikericsek lilája - holtak
földből kiöltött nyelvei.
A vadvizek rongyát a zápor
vasszürke cérnával szegi.

Hazámba bújdosom hazámból.
Istennel ámitom magam,
de rothadó húsába gázol
sár-béklyós, elkínzott lovam.

Mondogatom - csak megmaradni!
Tavaszdik már a vidék.
A hóvirág - imára? késre? -
lehajtja reszkető fejét.

Hazámba bújdosom hazámból,
ünnepek üszkével teli.
S ingemet asszonyom: a zápor
vasszürke cernával szegi.

PRÉDIKÁTOR-ÉNEK

Ím, két lélegzetvételed
között a csend vagyunk, Uram!
Sorsunkká dermed némaságod -
fordítsd ránk kegyelmed, ha van!

A meggyötört arcú vizeknek
is kín, ha kiürült egek
tükrei csak. Ezt lássuk eztán
óvó tekinteted helyett?

Mint félig béna nyelv, sajogva
forgunk az éj szájüregében,
még motyogunk, kemény fogakba
ütközve, túl minden reményen.

Tárgyakká hűlnek a szavak
és tömlőcfalakká tárgyak,
és szétszór közönyöd alatt
bennünket s elfelejt e század.

PETŐFI

Piros zászlók, világszabadság -
pipacs gúnyolja versemet.
Hazámmá rothadok - akárki:
barát vagy ellenség temet.

Megfulladsz vélünk, Magyarország,
minden folyód kötél, hurok.
Ledöfködik kozákdzsidával
erdőidet a záporok.

Egymásra rímelő virágok:
sárgára sárga, kékre kék...
Mit meg nem írhatok, a dalt
teremné máris e vidék?

Piros zászlók, világszabadság -
pipacs gúnyolja versemet.
Hazámmá rothadok - ki engem
megtagad, őt tagadja meg.

VÖRÖSMARTY. 1850

1

A cserjés börtönrácsba horgad.
Már negyedik napja virrasztok
s nézem, az úton hogy vonulnak
szürkületté fakult parasztok.

Hogy hozzámvénuült ez az ország!
Elerőtlenedtek a fák.
Ó, erdők, falvak, ki parancsolt
vigyázzban állnotok tovább?

Dereng a kút ráncos vize:
garasra vésett unalom.
Nézek rá, mint a semmire,
melyen még gyűrűzik dalom.

És megszállják az eget szürke
egyenkabátos fellegek...
Hogy hozzámvénuült Magyarország!
Erdők, fák, falvak, emberek.

2

Zsandárköpenyként gyűretik
a víz a szélben - nádasok
őrláncai állják körül
a benne bújdoso napot.

E tó az ég kifolyt szeme
vagy Istené. Továbbmegyek.
A réten prokrasztész-kaszával
egyformára nyesett füvek.

Nyesettek? Így nőnek. Miért is
képzelsz oda erőszakot,
hol gyomként teremnek a bátrak,
s pipacsszínük is átkozott.

E tájhoz hozzáöregedni
lehet csak. Ráncos az idő.
Bánatunk üres szemgödör - hiába
néz farkasszemet velünk a jövő.

VÁZLAT A VÉN CIGÁNYHOZ

1

Ki tette le a fegyvert
Világosnál? A versek?
A verseim?
Ki üzött
e vadonba, ahol
minden levélrész
egy áruló szeme? Minden fűszál
kettétört kard. Minden lehullott
gally koldusok kiszáradt, alamizsnáért könyörgő
karja. Minden zöreje, még a lepergő
levelek alig hallható
nesze is puskadördülések
visszhangja vagy a homlokba fúródó
lövés maga.
Ösvények hurkai
fojtogatják az erdőt.
Tisztássa irtódott a holnap.
Nincs menedék, fegyvertelen
csöndjét a rengetegnek ágak
pattogása töri - pisztolyt emelnek
önmagukra a fák?
A rétek
már kezesedve
ringatják csendörlovak árnyát.
A tó,
reszkető varrólány, az ég
hóhéringét ráncolja gondosan
báli ruhák fodraivá.
E tájba
volna még visszaút, tudom.

2

Sortűz elé? Eső kopog,
pergetve tompa dobverőit.
Fogaim közt virág vacog;
tán azt hiszi, havasok örlik.
Zöld szárát rágom - keserűség
itatja át minden szavam.
De hát miféle havasok közt
öröltetsz engemet, Uram?
Mint én e gyomot, úgy szorítod
összezárt szádba sorsomat.
Csillogatok keserű nyáltól
virág-kínlódású szavak!

Oda az emberek vetése. -
Míg gyászba varrják az eget
az éj vastúí, rongy virágom
szorogatom és rettegek.

FEGYVERLETÉTEL

Azt hittük, sorsunk szálait
jövendővé szövö e kor.
Megszóttek szőnyeggé, mire
a hódító tipor.

Harcolni? Itt, ahol a domb
s a rétek kendőjén a dér
a győzteseknek felkínált
só és kenyér?

Gyászunk sötétlik, mint a vérben
megalvadt rög feketesége.
Szétporladunk vagy eljutunk a
zsarnok szívébe?

Mint sziklák közt a tűz, lapuljon
fogaink mögé a nyelvünk!
Égessen, mit kimondani
nem lehet, legalább mibennünk!

VÉGVÁRI DAL

Csend támadt - a feldúlt vidékről
a zivatar már elvonul,
s ágak ínyéről vicsorít ránk
esőcsepp-fogsorral az Úr.

Végigezüstlik a tócsán
a rettegés, szellő ha rebben.
Hőköl a ló... Továbbereszt vagy
szétszaggat bennünket az Isten?

A rongyos, megfakult mezőket
rólunk, Uram, letépheted -
Magyarország határait
ránk rajzolták a sebhelyek.

Annak oltalmazzuk, ki tőlünk
elhódította - legalább
kardunk élén csillogjon ez az
esőcsepp-gyöngysoros világ!

SZAKADJ, MAGDOLNA-ZÁPOR

ÉJSZAKA, FEKETE MÉNES

Ó, éjszaka, fekete ménes!
Mezőimet végigtapostad,
de csikószem-csillagaid
mégis nekem világítottak.

Ó, éjszaka, fekete kendő
parasztasszony-erdők fején!
Szövetkezem a virradattal,
és gyászodat letépem én.

Sovány cserjék hófödte tájon -
porcelán tálban özgerinc.
Sötétség, véres lakomádon
csontig pusztítasz engem is.

Bokorra bűvölt paripám
sörényét szélvésszel cibálsz.
Én erdőkkel, tornyokkal mégis
szétszaggatom hóhérpalástod.

IMA

Tömjénfüst-szürke fellegek.
A zápor olvasóját
morzsolják ráncos fák, - Miket
motyogsz Anyóka-ország?

- Könyörgök, holtjaim porából
hogy kendert ne növeessen,
kötéllé őket meg ne fonja
nyakam köré az Isten.

A keskeny hold fehér sebére
könyörgöm hajnalok varát.
Itt minden fűszál penge éle:
szétszabja a tücsök szavát.

Kötényemen vigyázva járkálj,
félve sandíts az égre éjjel!
Megvakít a tábornok-Isten
ezernyi csillag-rendjelével.

Vigyázz te is, haló porodból
hogy kendert ne növeessen,
kötélnek téged meg ne fonjon
nyakam köré az Isten.

INGEMET VARRJÁK

A zivatar ezernyi tűje
kihímezi a réteket.
Kinek készítik e palástot -
elhagyja Isten az eget?

Vagy sebet ütnek, s nemsokára
ezer pipacsból vérzik el
a táj? Ki öleti virágba
viharok sortüzeivel?

Tű szaporáz - ingemet varrják;
golyó kopog - gyilkoltatom.
De csontjaimnál is fehérebb
esők mosdatta holnapom.

KÖNYÖRGÉS LÁNYOM ÉLETÉÉRT

Halálunkat örökölted?
Csak annyit, hogy meghalunk majd,
rettegésünkből csak ennyit,
sorsunkból csak azt a percet,
amit kettévágnak örült
ollóként a mutatók - csak
ennyit, semmivel se többet?

S mi is - ollóként csapódtunk
össze, kettémetszve sorsod?
amikor azért öleltünk,
hogy te végre megfoganjál,
te, ki eddig nem jöhettél,
kenyér, cigaretta, lakbér,
kabát, cipő. gyógyszer voltál?

Három évig asztalunkon
csontoddá száradt a morzsa,
véred ittuk tejben, borban,
fillérünk szemed ragyogta,
három évig faltunk téged -
neked mért nem kell húsunk?
Könyörgünk hozzád - egyél meg!

Könyörgésünket meghallgasd!
Rettegve hallom a farkast,
aki tücsöknek álcázva
hangjával füvet fűrészel,
a virágot tövig rágja...
Sötét van - villámok gyújtsák
réteinket pipacs-lángra!

Hogy az Isten lássa - égünk,
ha nincsen is, lássa - égünk,
hogyha vak is, lássa - égünk!
Égünk áldozati tűzként,
égünk érted, kicsi lányunk,
hogy te nekünk megmaaradjál,
ne örököld a halálunk!

GYÓNTATÓ FEHÉRSÉG

Hóhullás némasága,
te gyóntató fehérség,
függönyöd előtt állva
vallok - feloldozol még?

Meggyónom gyávaságom,
magányom, rettegésem,
gyónom meleg kabátom,
kiszikkadt ölelésem?

Tudom, hazám is méltán
nem fogadott fiának,
bár cinkosa lehettem,
mint folyondár a rácsnak.

Vérem piros didergés,
ereim jégvirága
hasztalan dermed Isten
sötétlő ablakára.

SZAKADJ, MAGDOLNA-ZÁPOR

Szakadj, Magdolna-zápor,
szoknyáiddal suhogva,
akácfa-Jézus Krisztus
lábát fűröszd zokogva!

Verejtékező vállán
terülj szét csapzott hajjal!
Orcádba szökő véred
pírja Nagypéntek-hajnal.

Zuhogj - ha ily hatalmas,
csodát tehet a kín,
s Krisztus-sebek fakadnak
a meggyfák lombjain.

Nézem - s most döbbenek rá,
mióta élek, várlak.
Magdolna, drága tested
itassa át ruhámat!

Szakadj, Magdolna-zápor,
szoknyáiddal suhogva,
mint egykor Őt, fürössz meg
és bocsáss el zokogva!

AJÁNLÁS

A mező Veronika-kendő:
töröld belé az arcodat!
Ne hitegesd magad, hogy e
földön más nyomod is marad.

S elég is ennyi. Ím, öregszik
elfáradt arcoddal a rét,
s kirohad fogaid közül
a virágmag-keserűség.

Vadvízzé simuló szemedre
majd jégkéreg-szemhéj tapad,
és pillaként verdes a nád a
tél nyugodt egei alatt.

A mező Veronika-kendő:
töröld meg veritékező
arcod benne - magába oldja
maró emléked a jövő.

A JANTRA HÍDJÁN

BOLGÁROK

Tűzvészek füstje száll - ma éjjel
felmarja tán Isten szemét.
Békákkal: rángó kézfejekkel
matat az iszamós sötét.

Krisztus vért veritékező
arca a pipacssal teli
rét, s torra csendülnek felettünk
csillagok ónszerlegei.

Bokrok turbánjai - törökké
válik a föld is? Azzá válhat!
Elbújtatja az anyanyelv
szerzetesköntöse hazánkat.

S ha elfogyunk - a nádasok
törnek majd kopját a szélben,
tenyerünk, arcunk ráncai
tüntetnek minden levélen.

Elvegyülünk a templomok
falán a szentek seregébe,
de emlékezni fog minden faág
bordáink görbületére.

SZÉKELYEK

Évszázadok kalászaiból
kipergő népek sorsa sorsunk?
Ringunk a szél bölcsődalában...
Holnap ki tudja már, ki voltunk?

Asszonyaink párnára, ingre
mentik a szűkülő hazát:
vásznaikon az elkaszált
rét nekünk pompázik tovább.

Úzhatnak - minket jégveréssel
szögezett e földhöz az Úr,
hol sírok kopjafái vívnak
miértünk halhatatlanul.

Szövetkezünk, hogy megmaradjunk.
Oltár az asszonyok öle:
átlobban öleléseinken
Isten teremő gyönyöre.

Ringunk a szél bölcsődalában...
Már borzolódnak a füvek.
Villámlik - martalóc-vigyorba
rándulnak újra az egek.

A JANTRA HÍDJÁN

Kozák és lengyel nagyapáktól
származó bolgár és magyar,
május tizenhat, Jantra hídjá,
Tirnovó, éjjel egy, vihar.

.....

Villám lobog - országhatárok
népeket torzító hege,
vagy mást jelent - leánymosollyá
lobban el az idők dühe?

Mosollyá hamvad, mosolyoddá,
mely hetedhét századot átjárt,
míg kezéd kezemben Petőfi
sebéből kihúzta a dárdát.

A vihar elvonult, kitisztul
az ég, már csillaggal tele:
népvándorlás korabeli
lószerszám ezüstverete.

Mióta ismerjük mi egymást!
Állunk a Jantra felett.
Tenyeremmé szűkült hazám,
hazámmá tágult tenyered.

TÚZBE VETETT EVANGÉLIUM

OKTÓBER

A szürke szerzetescsuhás
krumpli bebújt a földbe,
és rozsdás páncélban kísért
bogáncként Don Quijote.

Milyen rontás vetköztetett
sorstalanná, bokrok, füvek?
Esik - Merlin csontujja ír
a vízrevarázsgyűrűket?

Esik - ezer Szent György hajít
dárdát a sárkány-diófára.
Esik - a pokol köreit
rajzolgatja a pocsolyákra.

A pocakos krumpli-barátok
horkolnak már a föld alatt,
és didereg bogáncs-sisakban,
ami jó belőlünk maradt.

NOVEMBER

A fonnyadó falevelek,
mint öregasszony-ajkak.
Szétgurult olvasószemek
a földeken a varjak.

És templomboltozat az ég,
a felhő Isten árnya.
Görnyed a novemberi rét
bokrok alázatába.

Imát motyognak levelek:
elfonnyadt, ráncos ajkak.
Megalvadt vércsomók utak
ereiben a varjak.

JÖVENDÖLÉS EGY TÉLRŐL

Fekete ágakra telepszik
a hó - csíkos fegyencruhát
kapnak majd a kopaszra nyírt
felemelt karu fák.

Ez lesz az erdő. De a réten
ököllé fagy a rög, s az égbe
varjakat hajigál a kínok
s dühök vad feketesége.

TAVASZDAL

Hóvirágok, ti vízbe fúló
szájából villanó fogak,
összezáródtok görcsben, a
kín elsikoltatlan marad.

E földön Isten vállain
leomló sodronyong a zápor,
s holnap nem porzószáll: fullánk
mered reám minden virágból.

Eszelős ajkain: fehér
hab reszket majd a meggyfalombon,
fegyveren csillant fény a szó,
engem vakít meg, ha kimondom.

Hóvirágok, akik e tájban
csontfénnel villogtok köröttem,
összezárt fogsorotokat
feltépem én - sikoly a testem.

SZÁRSZÓI TÖREDÉK

Városaid bogok a hálón,
mit kivetett reám az Úr.
Vergődtem hát benned, Hazám,
boldogan-boldogtalanul.

Hozzámnőttek cseréptetőid:
ne hánts le pikkelyeimet!
Tarts meg - a semmibe ne ússzam,
ha benned szomjan is veszek.

.....

Úgy halok meg, hogy igazi
szép arcod nem láttam soha.
Vagy arcod volna címered:
e felpuffadt bankárpofa?

Pénz kell? Mint halott koldus szalma-
zsákját, feltépem az eget;
fogadd el: zsugori kezedbe
csillag - a *vashatos* - pereg.

REKVIEM-TÖREDÉK

Dominó ez az éj, e csillag-
pöttyös, fekete csontlapok:
holt fiam játéka, mit Isten
sztalán szép sorba rakott.

Testünk elbukott forradalma,
vérízű lett minden falat:
törékeny nyakcsigolyád roppan
guillotin-fogsorunk alatt.

KÖRVADÁSZAT

Nyírfa s tükörképe a tóban: kártyalap.
Isten és Sátán kártyáznak az őszi
táj asztalán - Isten veszít s fizet
lerogyó szarvast, felbukó nyulat.

S jönnek a vadászok, puszkacsőtorkolat
szemük is, a véráztatta iszákon
Európa térképe: vérfolt-fővárosok,
szájukat nyitják - csontokkal fehérítő lövészárkokat.

A tó partján döglött halak
hevernek, mint kivájt szemek, - a vizek megvakultak,
s jönnek a vadászok, a láthatár, mint halszáj, összezárul,
s égtájak célkeresztjén megáll és vár a vad.

SÁTÁN ÉS ISTEN FOGLYA

Rám kattan, mint hideg bilincs,
a reggel horizontja,
világ priccsén felébredek:
Sátán és Isten foglya.

Eső kopog az ablakon,
minthogyha fakupában
kockát rázna unatkozó
börtönöröm, a Sátán.

A szél Isten szakálla, leng,
ördögmancs - ág cibálja,
s jönnek az Úr angyalai:
a felhők bamba nyája.

Nézek a szerteröppenő
siheder-ördögökre -
elgörbült, vérrozsás karom
platánlevél pörög le.

Lenn fürtelem, fennen közöny,
sörét ver ablakomba,
vadnyúl-irhámon hajbakap
sátánhad, angyalhorda.

Szabad álmomból ébredek:
Sátán és Isten foglya,
s rám kattán, mint hideg bilincs,
a reggel horizontja.

TÚZBE VETETT EVANGÉLIUM

Mint papírhulladékkal teli réten
ételt keresgélő kutya,
futkos pupillám a szemfehéren,
de Istenre nem talál soha.

Vágóhíd szemétgödrei, ti véres-
tályogos koldusszemek,
ti láttátok Őt, aki egykor
kigondolt benneteket?

Vadnyulak, akiket a róka
úgy lóbál fogai között,
mint tömjénfüstölőt, utolsó
percekben láttátok őt?

Ágak közt zápor serceg, mintha
Magdolna fésülné haját,
villámlik - szikrát vet sörénye,
nézem eszelős-boldog mosolyát.

A hold-tonzúrás éjszakában én is
prédikáljam hülye vizeknek,
hogy a mennyek országa ők,
hol ponty-arkangyalok lebegnek?

Futkos pupillám, mint a réten
szemét közt turkáló kutya,
papír, papír - Isten nevét nem
írom reád többé soha.

HÁBORÚS TÉLI ÉJSZAKA

Ady Endre emlékének

I

Különös éjszaka ez, be különösen
fénylik - ahogy rásüt a gyertya lángja -
poharamban a vörösbor: összezsavart színházi függöny, -
milyen színjáték kezdetére várva?

Különös éjszaka ez, kísértetesen
ragyog fel hirtelen az ablak jégvirága,
akárha áttetsző tenyér - nem látszik, csak az árnya;
tenyerét az üvegnek
ki feszíti? ki készül
betörni hozzám? ki által leszek
lesújtva vagy megáldva?

Különös éjszaka ez, didergek a holdnak
mindenen átható röntgenfényében állva,
áttetszik benne húsom, csontjaimnak
se látszik, csak az árnya,
de véremen megtörik, nem hatolhat
ereim pirosába,
állok eleven vérfaként, pirosló
ágaimat kitárva,
kapaszkodom piros gyökereimmel
a téli éjszakába,
állok meggörnyedvén az éjnek
fekete szelében - tündérfa, Isten-átka,
törzsemen már a kidöntetés jelével - milyen
szekerce sújtására várva?

Ver még a szívem,
patkók csattognak bennem, hóviharral
küszködik egy lovas.

Hová fut?

Milyen üzenet bízott reá?

Befűtta az utat a hó, két oldalán
a fákon varjak - csontvázakra aggatott kitüntetések.
Hová futhatnék? Ez a föld
fáiban is hősi halált halt, csak a csillagok
pislákolnak: felhők sírdombjain a gyertyák.

Didergek a mennyország
- közönyös hangyaboly - küszöbén, tücsök a meséből.

Kinek kell már az énekem?

Alszik a hangya-Isten.

Befűtta az utat a hó.

II (DAL)

Mint almafa lombján az ágak,
áttetszenek húson a bordák,
csüng rajtuk piros almaként
a szívem - tépd le, Magyarország!

Nem kell? Túl keserű gyümölcs?
Az, hisz az Isten is kiköpte.
„Testvér, mi var voltunk e föld
sebén - lepergünk hát örökre.”

Var voltam? Átvérzett kötés csak.
Vér, genny, mocsok rajzolt rám mappát.
Térképed nincs igazabb nálam,
belém vagy írva, Magyarország.

„Hallgass, testvér! Besűg a zápor,
úgy ver, mint meghajszolt szívünk.
Tavasza, nyárba, őszbe, télbe:
tömlőcnek négy falába ütközünk.”

Piros csizmákban mégis, mintha szívek
kelnének lábra, indulok már.
„Piros csizmaid, mint két vérező seb,
nem hiszem, hogy messzire jutnál.”

III

Különös éjszaka ez: fény lobbant a mennyben,
s futott le pörögve - talán
a csillag, mely nevezteték Örömnnek,
az hullott közibénk,
mert a vizek megkeseredtek,
és szívemet, mint vörös bársonyt a cigarettaparázs,
átégette - íme, keresztülfűj rajtam a szél;
állok, mint céllövöldében az átlőtt papírfigura,
hallgatok ringlispilzenét, előttem sörhab a
hóbuckás téli táj, álmodozom papírrózsák között,
míg serényen töltene, céloznak rám a legények.

A csillag, mely nevezteték Örömnnek,
hullott a vizeinkbe,
és váltak forrásaink keserűvé; mint lugot ivott
cselédlány, vonaglik e meggyalázott ország;

katonavonatok rágják le falvait: hernyók a faleveleket.
Asztalomon a bor a gyertya különös
fényében, mint vért buzgó seb, remeg;
s forró lámpa a hold: a holtak lelke lepkeként
forog körötte, és megperzselődve a
földre visszapereg.

Különös éjszaka ez: ím, a lassan forduló
földön, mint katonaindulót harsogó
gramofonlemezen a tű, sistereg az a csillag,
mely Örömnék neveztetett.

IV (VOLTAK ITT TAVASZOK)

Voltak itt tavaszok! A fűzek
- felbátorult béreslegények -
tavak selyemszoknyáit túrták,
kisasszonyokkal ciceréltek.

Robogott Szent Györgyként a zápor,
kővé vált sárkánypikkelyek:
dárdáitól recsegték, törtek
kastélytetőn a cserepek.

A hóvirágok - ördögínyből
nőtt fogak - ha ránk vicsorogtak,
csizmáink, jégállkapcsokat
roppantva szét, rájuk tapostak.

Láttuk a holdban: ezüsttálon
Szent János levágott fejét,
mosolygott ránk és prófétálta
Krisztus-idők jövetelét.

Táncolhatott orfeumokban
Salome szemérmetlenül,
mi csillagos eget: gyertyákkal
rakott asztalt ültünk körül.

Virrasztottunk és énekeltünk,
szomjan forradalomra, borra,
ittunk, amíg tábornoki
vállrojtokat termett a bodza.

És réteket fércelt a zápor, -
ki látta, míg tartott az ünnep:
szapora tűk varrják az ország
testére a katonainget.

S nőttek a kukoricacsőre
vicsorgó, sárga fogsorok,
duzzadt a burgonya - a föld
húsában rákdaganatok.

Virágzó fák - egyenkokárdás
besúgók - álltak sorfalat,
és várták már Betlehem jámbor
barmait a vágóhidak.

A világ besoroztatott, -
az erdők napszitt zubbonyán
a vér és genny átütni készült,
és megteltek a vagonok:

ACHT PFERDE ODER ACHTUNDVIERZIG MANN.

V

Különös éjszaka ez; szemközt a dombon,
mint galléron pizsokcsík, ösvény feketélik,
letépett ing a táj - kifosztott
katonahulla az ország.

Most látlak igazán, Uram!
Ereid lövészárkok,
piszkosan hömpölyög bennük a vér,
két szemed két puskacsőtorkolat,
fogaid sírkövek, felpuffadt nyelved,
mint dögön hízott eb, kushad közöttük.

Most látlak igazán, Uram!
Katonád voltam, kiállok a sorból,
letépem vállrózsáimat,
letépem vállaimról a Napot, a Holdat;
sorakozzék fel a kivégzőosztag,
szememen fehér kendő: behavazott ország,
holtomban is letéphetetlen.

Ágak csapódnak ablakomba, mintha
a Semmiből lecsüggve
kalitka imbolyogna,
az verdesné az üveget rácsaival.
Vergődik benne foglya:
a téli éjszaka.
Ki szabadítja ki?
Ki szabadít meg engem?
Ágak csapódnak ablakomba, mintha
ketrecem rácasai.

Különös éjszaka ez, be különösen
pislákol asztalomon a gyertya;
átsüt a gyertyalángon
a börtönőr szeme:
Istené. Égek benne,
és égnek könyvlapok, lobognak
bibliám lapjai,

lángolnak angyalszárnyak, égnek a sorok, mint
máglyán a holtak - égett toll szagát,
éggő zsír bűzét érzem én,
érzem már holtomig.

VI (VADÁSZAT)

Lovas árnyalakok a ködben,
a horizont körhintaként forog,
vonulnak lassan festett naplementék,
kútgémek, őzek, bőgő szarvasok,
cukormáz-tavon hattyúárnyak,
s egymásba folyva virradatok, esték
forognak a körhinta koronáján,
deres mezőn: mézeskalács szíven
halastó tükrös négyszöge remeg,
kicirkalmazva rajta: Örök Emlék,
betűi közt halszáj tátong: cselédlány
készségesen tárulkozó öle,
s a messzeségből csizmák döngenek,
tágul a táj s szűkül, új s új menetre
fordul a körhinta, kíséri
cigánybanda és katonazene,
Rákóczi-induló, Radetzky-mars
és Száz forintnak ötven a fele,
s paták szikráznak, csizmák döngenek,
lovas-árnyalakok a ködben,
forog a hinta, tart tovább a búcsú,
körvadászat papírmásé lovon,
úri vadászat, nincsen kezdete,
úri vadászat, vége nincs soha,
hová futhatnál, virradat vada,
hová futhatnál, vadnyúl, szarvas, őz,
előtted válik hajlongó cigánnyá,
s zendít rá trágár nótára a fűz,
sörétszemekkel riasztgat a bodza,
véredül fröccsen szét az áfonya,
úri vadászat, nincsen kezdete,
úri vadászat, vége nincs soha,
boldog, ki hulltát érezvén megállhat,
s golyó teríti földre, nem kutya,
és tart tovább a búcsú, a vadászat,
a horizont körhintaként forog,
mézeskalács-dzsentrík nyeregbe szállnak,
lányszobák rózsaszínű álmái,
bugyiké, akik letépetni vágynak,
fonnyadt emléké, kik gyötrezni vágynak,
lapos bukszák és duzzadó herék,
hová futhatnál, virradat vada,

kutyák kerülnek mindenütt eléd,
úri vadászat, nincsen kezdete,
úri vadászat, vége nincs soha,
és vár a bor a kocsmasztalon,
nagykancsó és tizenhárom pohár,
körben, mint Krisztus az apostolokkal,
torzképül az Utolsó Vacsora,
hová futhatnál, virradat vada,
hová futhatnál, vadnyúl, szarvas, őz,
előtted válik hajlongó cigánnya,
s zendít rá trágár nótára a fűz,
üres a kocma, de majd megtelik
veríték-, vér-, nyers hús- és kapcászaggal,
okádék bűzével, no meg a nóták
édeskés akácvirágillatával,
és kártya csattog, mintha angyalszárnyak,
s holnap is tart a búcsú, a vadászat,
forog tovább a horizont, forognak
papírlovasok a papírlovon,
mézeshuszárok a kalácslovon,
egymásba folynak virradatok, esték,
ezer éve vadászat, vigalom,
úri vadászat, nincsen kezdete,
úri vadászat, vége nincs soha,
árnyhattyúk úsznak cukormáz-tavon,
és kártya csattog, mintha angyalszárnyak,
forog hinta, kancsók, poharak,
és Lement a nap a maga járásán,
Akácos út, ha végigmegyek rajtad én,
tart még a búcsú, a hajtóvadászat,
boldog a vad, ki puska elé állhat:
SEBÉBŐL VÉRZIK EL AZ ORSZÁG.

VII

Különös éjszaka ez, ráng, ráng a gyertya lángja, mint
erőszakolt asszony; lobog,
mint katonavonat után lengetett kendő;
leng, mint akasztott hullája a szélben;
remeg a gyertya lángja,
mint döngetett kapu, -
Uram, tehozzád kérnek
bebocsáttást a holtak.

Áttörnek égő hajjal,
lángoló körmökkel, füstölgő orrlukakkal,
jönnek Galiciából, Verdun és Doberdo alól,
előzőnlik apardicsomot, és a Te szent
trónusod előtt összecsapnak újra.

Ezt akartad, Uram?

Ezt akartad Te, aki mint
spongyát vetted kezedbe a világot,
és letörölvén vele visszavont
parancsolataidat, most utolsó
csepp vérünk hulltáid csavargatod?

Üres már a mennyek
fekete táblája, Uram.

Remeg, remeg a gyertya lángja, mint
tüzes kard a sötétség hüvelyéből kivonva;
remeg a kardod, Isten:

MOST ÉN KÖVETKEZEM?

VIII (PASSIO)

Krisztus-éjszaka, tenyered
átszögeztéka csillagok.
Tücsökcirpelés - tehetetlen
kínban fogad csikorgatod.

A Mindenség feszületéről
hogyan nézel engem, Éjszaka!
Még meddig hordja arcod e
Veronika-kendő Haza?

Vérző vonásaid letörli
talán mirólunk a jövő.
Borulj ránk, Megváltó Sötétség,
Te sorsunkká feketedő!

Peregnek még harminc ezüstként
kalászból a búzaszemek.
De szomjunk enyhíteni gyűlnek
ecetes spongya fellegek.

A Mindenség feszületéről
meredsz rám, Krisztus-éjszaka.
Ki Téged lát, nem futhat e
kendőnyi országból soha.

IX

Különös éjszaka ez, be különös
színen játszik a gyertya lángjánál a bor:
színházi függöny vöröse, levonva még, - milyen
színjáték kezdetére várva?

Különös éjszaka ez, sötétjében, mint lugot ivott
cselédlány, vonaglik e meggyalázott ország.
Katonavonatok rágják le falvait: hernyók a faleveleket.

Különös éjszaka ez, az asztalon
reszket a gyertya lángja,
vergődik, mint horogra akadt hal; remeg,
mint tüzes kard, a sötétség hüvelyéből kivonva.

És égnek könyvlapok, bibliám lapjai, felizzanak
a sorok, mint máglyán a holtak - zsíros bűzüket
érezem már holtomig.

Miért nem vetsz a tűzre
engem is, kiszáradt tündérfát, Uram?

Üres a mennyek táblája, a csillag
csak krétanyom repedéseiben.

Ágak csapódnak ablakomba, mintha
a Semmiből lecsüggve
kalitka imbolyogna,
az verdesné az üveget rácsaival.

Ki szabadítja ki
foglyát: a téli éjt?

És felragyognak ablakomon a
jégvirág ráncai: tenyérráncok, - a fagy
tenyeréből kijósol még nekem
könnyű halált?

Befűtta az utat a hó... Ver még a szívem,
patkók csattognak bennem, hóviharral
küszködik egy lovas.

Hová fut?

Hová futhat még, meggörnyedve, gyötrött
arcát a halál fekete szelébe tartva?

Milyen üzenet bízott reá?

ISTEN FŰSZÁLA

DALOK HARMINCÉVESEN

I

A nyirkos égen fellegek:
penészes, süppedt szalmazsákok,
dér hull belőlük: fénytörök. -
beh sivár, Uram, a lakásod.

Itt varjakkal gombolt, fehér
köd-ingben vár reád a rét,
domb térdel, nyújt feléd esengve
imára kulcsolt jegenyét.

Hiába kérlelünk, Uram, -
világod ily hamar meguntad?
Ajtódra, látom, most akasztod
a biztosítólánc-Tejútát.

II

Csillagok, csillagok, Mennyország
kőkerítésén üvegcserepek,
elvértik rajtatok a zsoltár,
Isten elébe nem mehet.

Bordáimat ki lajtorjánk hittem
mennyebe, most magamba visszahullva
nézem, hogy könyököl ki Isten
a holdra, mint homályló kocsmapultra.

Tenger és ég ablaktáblái között
vergődő légy volt énekem,
végtelenből csak a határtalanba, -
szavaim nem szabadulhatnak sosem.

A NAGY VADÁSZ

Poharát duhajul az ég
tükrébe vágta, és lőn éjszaka,
csak tükörcserép-csillagok, csak a
telihold csorbult szélű pohara

világít, ám ha gally reccsen, ha a
vadvizeket zápor hugyozza, Ő
jár-kél közöttünk, és szemeiből
ólomsörét pislog, s mi kushadunk.

Mert tekintetétől a nyúlprém
felbukfencezik kabátostul, és a gyertyaláng,
mint asszony a kéjben, felszítva ráng
fenséges horkantásai szelében.

Mert állunk mindenütt a négy
égtáj célkeresztjén, hiába
lengünk ki jobbra-balra, telibe találja
az utolsó szavunkat is.

Jár-kél köztünk a Nagy Vadász, az ég
tükörromja alatt, s iszákjából a megsörétezett
hajnalok vére a földre csepeg,
s éjszakává visszafeketedik.

POHÁRKÖSZÖNTŐ

A poharakban bealkonyodik
a vörösbor elkorhadtak a fény
mestergerendái hamarosan
fejünkre szakad a sötétség
a föld már síkos testtel a vihar
kezében vergődik s mint kés alól
kipergett pikkelyek csillognak a tavak
villámok krétavonásaival
felíratik a palaszürke égre
egy láthatatlan kéz ítélete
EMELJÜK HÁT POHARAINKAT
mert többé nem fűzzük a primás
vonójába a térkép lapjait
bankó helyett s malacformájú felhők
szájukban hold-citrommal nem lebegnek
többé az alkonyatban mert mi lettünk
a tavak melyekből a hajnalt
kimérték s mi vagyunk az Isten
hóbefűtta lábnyomai
a mi vérünk alkonyodik a borban
IGYUNK HÁT EZ AZ UTOLSÓ POHÁR

ÉJSZAKA

A holdon mint egy léken át
elfolyt a fény bora
s dohszag maradt utána és
a hordó-éjszaka

s valami furcsa percegés
a mennybolt dongái mögött
talán egy patkány rágicsál
talán Isten zörög

vagy talán egy patkány az Isten
de mindegy is hiszen
mindegy kihez imádkozunk
egy hordó mélyiben

s hová jutnánk a korhadó
dongákon túl ki tudja
a Mennybe-e vagy egy sötét
és nyirkos pincezugba

TÉLI REGGEL

Behavazott táj abroszán
a hajnal vörösborpecsét.
Elmúlt a mámor, poharam
földhöz csapom - szilánkja jég.

A SZÁZADVÉG KÖLTŐIHEZ

A húsként pirosuló alkonyatot
ellepték csillag-kukacok, - hiába
vágjuk a holdfényt hagymakarikákra:
nem nyomja el a rothadásszagot.

ZRÍNYI

Az alkony feltépett hasából
kifordult felhők lóbelek a láthatáron
gyűrűznek véresen miért is látom
mindenben ütközet nyomát
én kinek könyvtárszobám lett a világ
s nem ütközöm csak erdei vadakkal
s zörög a sok pergamensárga nappal
lapozhatom unottan ez maradt
s egy öregedő asszony szoknyasuhogása
ahogy esténként teremről teremre járva
kioltja a fáklyákat mintha a
szférák fekete ruhás angyala
oltogatná a csillagokat
és költhetem megint a verseket

de engem már a vers nem költ meg újra
s túl könnyű volt rímeiből rakni várat
követlek hát aa sűrűségbe bújva
soká rejtőztél tőlem Istenem
most végre szemtől szemben állsz velem
FELISMEREM VADKANPOFÁDAT

ISTEN FÜSZÁLA

József Attila emlékének

Nézem, ahogy a nyári alkonyat
pirosló nyelve nyalogatja a
fény sötömbjét, és lassan rám tapad
cserepes ajkakkal az éjszaka.

Micsoda szomjat kell majd oltanom
a véremmel! Ostoba, hogy hihettem,
hogy én vagyok e világ szomja, - most
látom már: félhold-szarvat hord az Isten,

s patanyomában összegyűlt esővíz
a tenger, kérődzése ritmusára
váltakozik a nappal és az éj, s mint
vakondtúrásra, lép egy-egy világra.

Nem tudtam én, hogy nyáluszályaként
leng a Tejút... De most mindent megértetek.
Sötét van, és Isten fűszála, én,
ringok puha alsóajkán az éjnek.

MEFISZTÓ-KERINGŐ

TRAUERMARSCH

Gustav Mahler emlékének

Tratatatam, tratatatum, tratatatum...

A messzeségből trombiták

réztücsökcirpelése száll,

előnti a Birodalom

réteit a trombita-csiganyál.

Tratatatam, tratatatum, tratatatum...

Közeledik a gyászmenet,

gyászfátyol-napfogyatkozás

a hölgyek arcán s rettenet,

de gyászölükben izgalom:

nyirkosodnak a gyászbugyik,

s jönnek a gyászfrakkos urak,

éjből a frakk - a csillagok

óraláncán fityeg a hold,

és gyászos nemiszervük combjuk

között lélekarangozik.

Tratatam, tratatatum, tratatum...

Az élen gyászkancán üget

a tábornok, mindkét fülében

vatta - ha villám csattog is,

csak annyit hall belőle, mintha

csészén ezüstkanál kocogna,

plomba a tábornok fogában,

sziklába töltött ekrazit,

gyászzsebében a pakli kártya,

s azt látja, ha álmodozik:

a kártyalapok figurái

egymásnak lábbal fektetett

véres katonatetemek.

Tratatatam, tratatatum, tratatatum...

Közeledik a gyászmenet,

huszárok mentéjén a sújtás

kanyarog, mint drótakadályok,

vonulnak a sötét mezőn,

cselédszoba-Birodalomban,

a szénaboglyák - kiscselédek

befülledt dunyhái között.

Tratatatam, tratatum, tratatatum...

Trombita harsan - réztücsök,

közeledik a gyászmenet,

rulettgolyó-hold körbefutja

az eget, csillagzsetonok
gyűlnek az Isten asztalára,
a gyászhintó lassúdan úszik,
bakján a Sarkcsillag a lámpa,
vonul a gyász-Göncölszekér,
a tavak ablakát betörve
vízmélyig gomolyog az éj.
Tratatatam, tratatatam, tratatatam...
Közeledik a gyászmenet,
a réztücsökciripelésben
nyikorognak gyászkerekék,
s mint körfűrész, forog a hold,
csillagon - görcsön - felsikolt,
hasad a deszka-éj, az ében,
szekercecsattogás - ki épít
ravatalt vagy vesztőhelyet?
Trombita-csiganyálás rétek,
közeledik a gyászmenet,
gyászkancáján üget az élen
a tábornok, a hölgyek arcán
gyászfátyol-napfogyatkozás,
huszárok mentéjén a sújtás
szögesdrót, zúzmara-lepett,
trombita harsan - réztücsök,
gyászkangyal suhog az éjben,
lebeg a gyászolók fölött,
óceánjáró-nyelv ütődik
fogsora jéghegyeibe,
állnak cselédlány-dunya boglyák
trombita-csiganyálezüstben,
rulettgolyó-hold fut az égen,
csillagzsetonok halmait
söpri maga elé az Isten,
és réztücsökciripelésben
- bakján a Sarkcsillag a lámpa -
úszik a gyász-Göncölszekér.
A tavak ablakát betörve,
mint szétdurrant pezsgőspalack,
vízmélyig gomolyog az éj.

A TÜKÖR SZÉTTÖRT

A tükör széttört, cserepeiből
a látvány összerakható még,
de nem forr vissza mennybolthoz a föld,
s éjszaka nélkül száll le a sötétség.

A látvány széttört, cserepeiből
a tükör összerakható még,
de helyet cserél mennybolt és a föld,
s a nappalba átfolyik a sötétség,
árnyam fekszik az ágyba asszonyomhoz,
s aki a tű fokán átpréselődik,
az a pokolba jut.

A tükör széttört, cserepeiből
a látvány térképe kirakható még,
hol mindennek határa van, de a
határok között összezagylódik
tűpárna s Szent Sebestyén mellkasa,
a harangok s az ágyúk bronz, és
trombitaszínű sörrel indulókat
hörpintünk ki a kocsmákban, s a hó
az álcázóköpennyel felcserélhető.

A tükör széttört, és széttört a látvány,
s ki megpróbálja összerakni, össze-
zagyvál tükör- és látványcserepet,
a nappalok sötétséggel leöntve,
s az asszonyok árnyunktól terhesek,
a harangok kongásából kiöntik
a messzehordó ágyúk robaját,
és álcázóköpenyben minden évszak,
s csizmát kell húzni újra - a világ
cserepein ne járkáljunk mezítláb,
s menetelünk sörszagú indulókra,
a tű fokán lángnyelvek csapnak át.

ADY ENDRE VONATÁN

Hová robog ez a vonat ki tudja
az alkony fellegei mint asszonyi öl
piros redői szétnyílnak magába
fogad az éj és robogunk tovább ki
tudja hogy hová milyen éjszakába
micsoda anyaméh micsoda város
micsoda óceán magzatvize
micsoda ringás vérpiros homály vár
ki tudja istenem ki tudja
csak robogunk tovább a semmibe

Hová robog ez a vonat ki tudja
fekete szűz égő vörös szemekkel
fekete csapzott hajzata vonódik
utána sátán vasszüze hová fut
ki tudja talán csak a sínek

de ki tudhatja hogy a sínek is
hol csavarodnak föl a semmibe
aludni kellene igen aludni
talán ha elszívnék egy cigarettát
egy korty ital talán segítene
tán elaludnék ha egy asszony árnya
a fülke függönyén átkéklene
de az is lehet rajtam kívül már a
vonaton nem utazik senki se.

Hová robog ez a vonat ki tudja
az állomások régen elmaradtak
megfulladok de zárva minden ablak
robogunk a földsűrű éjszakába
a záporba holtak zilált hajába
szikra száll vagy széttúrt csontok szilánkja
ki tudja istenem ki tudja
s ki tudja hogy kik ülnek itt velem
mint röntgenképen áttetszik az arcuk
hol szálltak fel s mért nem szól senki sem
csak mosolyognak s áttetsző kezükben
fojtó illatú súlyos koszorúk
ki tudja hogy a vonat hova fut
meddig fűródik a párnás sötétbe
mint rozsdás szög a Krisztus tenyerébe
talán aludni kellene igen
nem tarthat már nagyon soká az út
hamarosan megérkezem

LISZT FERENC ÉJSZAKÁJA A HAL TÉRI HÁZBAN

A gyertyaláng - rózsálló asszonyöl -
ellobban a sötétség összezáruló
combjai között. A levetett reverenda,
mint kidőlt tintatartó, éjszakával
szennyezi be a szobát. Némán fénylik
Isten díszkardja, a Tejút. Most kellene
meghallanom a szférák zenéjét, de a
mennybe, mint ősszel felázott talajba
a krumplici, belerohadtak a csillagok.

Csend van. Köröttem alszik Magyarország.
S horizontja, e csókra csücsörítő
száj, nagyokat cuppant álmában, és
nyálát csurgatja: Légy hálás, hogy a
miénk vagy, Franci! S én hálás vagyok.
Csak meg ne lásd, hogy a rapszodiák
aranysújtása megfakult molyette
díszmagyarodon, én szegény hazám.

Bemuzsikáltak az Európa
Grand Hotelbe, s nem vettem észre, hogy
neked a konyhán terítettek. Most már
mindegy. Aludj hát, és csak álmodd
viszontcsókját az égnek. Én
fől nem riasztlak többé. Kulcsra zárva,
mint koporsó, a zongora. A gyertya
megunt kísértését kioltva, némán
nézek a fenn rozsdásodó Tejútra,
s a térre, hol a halaskofák standjain
pikkelyek csillagképei ragyognak -
halbúzó, fejtetőre állított
Mindenség, amelyben az angyalokból
keményítőt főznek vagy krumpliszeszt, és
a kokárda a lőlap közepe.

MEFISZTÓ-KERINGŐ

És most a Sátán hegedűje
a brácsát nagybögőt leinti
s a nyálzó klarinétvisítást
a párok döbbenten megállnak
de nem bír tiltakozni senki
mert ólomsúlya lett a túllnek
s a hölgyek izzadt szirmai
mint párzás közben megfagyott
csigák tapadnak össze és
belőlük mégis oly bizsergés
fut szét a dermedett tagokba
hogy koszorúvá borzolódik
a hajzatuk s a férfitestek
drótvégen lógó bábu
szikrák kék záporába vesznek

S rákezd a Sátán hegedűje
végigcsusszan a húrokon
a vonó és kettérepednek
a tükrök ablakok s a serleg
a kézből szétszilánkozik
bor fröccsen és brokát hasad
függöny hullámlik mintha úri
szél fújna arkangyalhajat
a táncosok riadtan állnak
de egyszercsak középre lebben
az első pár s a szerteáradt
zenére lassan körbering
és mint akik e jelre vártak
felbolydult izgatott seregben
forogni kezd a többi mind

S húzza a Sátán hegedűje
liheg a nagybögő a brácsa
a klarinét lohol nyomába
remeg a bálterem remeg
s vonagló kékes ajkait
széjjelnyitja a temető
odvas fogai sírkövek
vacogva villannak elő
örvénylik részegen a valcer
míg a föld megundorodik
és gyomortartalmát kihányja
csontváz-szerpentin koponya-
konfetti esőzik a bálra
és örvénylik aranyfog rendjel
a holtak fölhevített pora

S vonít a Sátán hegedűje
nyüszít a brácsa felsikolt
a klarinét hörög a bögő
élők között kering a holt
A. nagykövetné s B. a császár
ébenfa mellett rőt virágszál
a parketten száguldozik
C. államelnök görbelábu
nejét forgatva Noszferátu
mily szép nyak elábrándozik
s mint hattyúdöggel a kanális
fagyaltszinű ruhákkal máris
felhabzik forr a bálterem
s bár túlcsondul megállni nem
engedi a szilaj keringő

S húzza a Sátán hegedűje
húzza de egyszercsak leinti
a nyálzó klarinétvisítást
a brácsát nagybögőt megállnak
a párok már nem járja senki
s míg izzadt tagjaik kihűlnek
s csak lihegésük hallani
a Sátán meghajol kopott
frakkját végigsimítja és
eltűnik s ekkor új bizsergés
fut szét az elzsibbadt karokba
roggyant lábakba folytatódik
a bál s a nő- és férfitestek
drótvégen lógó bábu
új táncok mámorába vesznek

HALOTTAK NAPJA

ALKONY

A rókabundás alkonyat
most lendül át az égi partra,
s csillag-sövényen fennakad
bozontos, rozsdaszínű farka.

Kitépi és tovább szalad,
nyomára forró vért csöpögtet,
és mint pityergő vadnyulat,
kijti szájából a földet.

AKKOR IS OTT IS

A felhők szürke rabnőruhájában
sápadtan és félénken lépegetsz
a lágerudvar-réten át a fény
szögesdrótjai közt kelettől nyugatig
zápor-hajad leborotválták öled rózsaszín-lilás
kikericsét meggyalázhatják bármikor
éjjel a fennsík priccsén forgolódsz a hold
reflektora végigpásztáz aludni nem hágy
gondolsz-e rám ilyenkor aki egykoron
villám-hajcsatjaid kisedegetve földig omló
sörényedben fürdettem arcomat
gondolsz-e még vagy csak a holnap
holnaputáni robot jár eszedben amitől lecsupaszított
erdőkké soványodsz míg el nem fogysz el nem hamvadsz egészen
az alkonyatokban de én a ködök krematórium-
füstjében is érezni fogom tested illatát
s *akkor is ott is* a te nevedet mondogatom majd
mikor egy tiszt unott kézmozdulattal
eldönti merre vezet tovább az utam jobbra vagy balra

CIRCUS MAXIMUS

Még kifeszül fölénk a mennybolt
felhőkkel foltozott, kék sátora,
beissza még a vért a megsötétült
porond lucskos fűrészpora,

a nézőtér is tapsol, bár a ponyvát
morogva rázzák az úri szelek,
s a lyukakon átvillámlik a Semmi,
az előadás vége közeleg;
ülünk még, bár hasadozik a vászon,
elpattannak a fény kötelei,
oszlopok dőlnek, ám mi egyre várunk,
rettegéssel és reménnyel teli,
bár előttünk csak Isten és a Sátán
megunt bohóctréfái zajlanak,
s mi hahotázunk gyáván, míg a mennybolt
rossz sátora fejünkre nem szakad.

SZÜRKÜLET

A menny kilép medréből, szennyes árján
felhők - felpuffadt angyaltetek -
sodródni és keringeni
a süllyedő nap örvényébe bukva.

Álarcot vált a város, most a benne
kiterjedt űrt a villanyfény befutja,
s mint egy töklámpás, bárgyún és siváran
pislog a végtelenbe.

DE PROFUNDIS

Kényszerzubbony volt már az anyaméh is
s járkálok bár látszólag szabadon
a Mindenség csak túlméretezett
bolondokházi kórterem tudom

döngettem hát a falakat hiába
a mélységből kiálték ám az Isten
csak a lélek légszomja és e szomjon
s más kórtermeken kívül semmi sincsen

átkopogok s ha néha jó erőtlén
morzén a válasz meg sem érthetem
ember vagy angyal küldi-e s fogolytárs
vagy láthatatlan rabtartóm üzen

ó nappalok fehér kendői számat
ki tömte be tivéletek nehogy
kiüvöltsem hogy már a semmi sincsen
s még ez a semmi is fogy egyre fogy

CIRCUMDEDERUNT

H. G. emlékének

A szürkület patkánya már előbújt
éles fogakkal feltöri a Nap
dióhéját s farkával félresöpri
a szalmaszál-sugarakat
mint ruhásszekrénynek az éjnek
szétnyílnak ajtószárnyai
vállfán lóg Isten sok megunt kabátja
s a Megváltó vérbűzös rongyai
e világ-pincében ahol körülkerítnek
Isten-szemét és Sátán-limlomok
mióta várom már ki szabadít meg
és rémlik olykor ott fenn láb dobog
álomban mintha elhagyott lakásom
látnám bár nincsen semmi más tudom
patkányok árnyak s néha egy homályos
fénycsík a felhő-pókhálós falon

HALOTTAK NAPJA

Egy kisfiú siet a parkon át,
az esti szélben hintalánc vacog,
zörög a megfakult viharkabát,
az égen borbélytányér-hold inog.
Az emlékmű talapzatán, akár
angyalszárnyakból hullatott pihék,
mécsek remegnek, szürke és sivár
a kő, a park, s páncélozott az ég.
Mint oszlopról lehorgadó plakát
nyirkos, csirizszagú a félelem,
s megyek, megyek az őszi parkon át,
zsebemben gesztenyék, nyolcévesen.

DÖBLING

Ilia Mihálynak

*„S nem különben, mint 'a kiégő üstökös csillag
iszonyu forgásában se határt se utat nem tart,
de mint átok a' végtelen üregben maga magát
emészt 's napsystemákat rendit meg, úgy bolyong
cél 's törvény nélkül a hazátlan, hív jobbágyokat
csábít el, meglegedett polgárba nyugtalan
bizalmatlanságot önt 's végre maga kétségbe esvén
nem ritkán önkezivel végzi örömtelen éltét.”*

(Széchenyi István: Hitel)

*„Vannak, akik azt mondják: az ember ebben az életben
sohasem tudhatja, vajon halála után elkárhozik-e, vagy
sem, én sem tudhatok hát semmit előre. Ezeknek azonban
ezt válaszolom: megnyílt előttem az ég, és az Orion
csillagképében ugyanolyan világosan olvashattam, mint
a saját lelkiismeretemben, hogy én itt a földön meztelenül,
a végső kétségbeesésben, a saját szennyemben fogok
elrohadni és tönkremenni, hogy a másvilágon az örök
kínra ébredjek, s ezeket a kínokat nem a kicsiny Föld,
hanem a csillagok és a világmindenség dimenzióihoz
mérten fogom szenvedni egyre növekvő mértékben, amihez
képest a saját nyelvem kiharapása valóságos gyönyörnek
számítana.*

*Ó Isten, miért is születtem én, nyomorúságos féreg,
miért is emelkedtem ki a semmiből?”*

(A döblingi önvalloításokról)

I

Éjszaka van magamra hagytak végre
az orvosok az ápolók sehol
körülnézhetek Döbling ez vagy Magyarország
vagy a Döbling-Magyarország-Pokol

Csend van tán Isten elharapta nyelvét
csillag sem csikordul tengelyén
hallgass te is aludj Széchenyi István
legnagyobb magyar szerencsétlen gazfi én

Beh jó hogy el van zárva minden ablak
beh jó hogy itt benn minden óra áll
míg így marad nem férközhet be hozzám
a park ösvényein settenkedő halál

Éjszaka van magamra hagytak végre
az orgyilkosok árulók sehol
körülnézhetek Döbling ez vagy Magyarország
vagy a Döbling-Magyarország-Pokol

II

Aludj aludj ne ébredj fel soha
a hold ezüstlő ingalapja lassan
lengjen csak a részvételen magasban
tebenned végre minden óra áll

nem láthatod hol erdőkkel sötétlik
mint ágyékszőrzettel a láthatár
megnyílt a menny és méhéből kihullott
s már éhesen bög a kisdéd halál
nem hallod mert számodra nincs halál
hallgass csak és szorosra zárd a szádat
különben belső éjed szerteárad
és nem lesz többé napja a világnak
nyugodj meg Döbling anyaméh s te a
Sátán magzata el ne hagyd soha
csak ringatózz az alkony vérpiros
homályában felébredned tilos
aludj a percek gyertyái kioltva
Döbling vén embriója és bolondja
aludj aludj felébredned tilos

III

Mióta ülök e karszékben nem tudom
Magyarország nincs többé már csak bennem él
ülök hát mozdulatlanul nehogy elrebbentsem folyóit
a havasok cukorsüvegét föl ne nyalják
a hajnalok ülök csak mozdulatlanul
a függönyök elvonva nem hallhatom a závarzatok
zörgését ülök csak és ringatózom
mint egykor rosszul ácsolt tutajon az Al-Dunán
bolond-sityakom félrecsapva hetykén ülök és ülök
a holdfény hágcsója előtt csak fel kellene állnom

s megindulhatnék fölfelé elhagyhatnám örökre
e világot e poklot ám én szólitom
szolgáimat még szorosabbra azt a függönyt
ne lássak semmit ne lássam a semmit
mi is lehetne még az ablakon túl

Mint a kiégő üstökös mely iszonyú
forgásában se határt se utat
nem tart de átokként a végtelen
űrben maga magát emésztve nap-
rendszereket rendít meg úgy bolyongnak
cél s törvény nélkül a hazátlanok
most én is így bolygok fényt vérző csillag
és iszonyú csóvám forog forog

Mi is lehetne még az ablakon túl
ne lássak semmit ne lássam a semmit
még szorosabbra azt a függönyt szólitom
szolgáimat a világot a poklot
elhagyhatnám örökre és megindulhatnék fölfelé
a holdfény hágcsóján csak fel kellene állnom
s csak ülök és ülök bolond-sityakom félrecsapva hetykén
s ringatózom mint egykor rosszul ácsolt
tutajomon az Al-Dunán s nem hallom a závarzatok
zörgését felnyalják a hajnalok
a havasok cukorsüvegét elrebbentették folyóimat
Magyarország csak bennem él nincs többé nem tudom
mióta ülök e karszékben iszonyú
forgásomban se határt se utat

nem tartva magam magamat emésztve
cél és törvény nélkül bolyongva mint
kiégő csillag Isten eldobott
kesztyűjét csóvámat vonszolva a
végtelen ūrben mozdulatlanul
ülök csak ülök karszékemben és
szemem lezárva ajkaim lezárva

IV

Egy hosszú-hosszú kátránnyal befestett
deszkakerítés és előtte a
sikátor ernyedő magatehetetlen
porában futkározó kutya

Sovány gacsos lábak fakóvörös szőr
ernyővázként nyíló-csukódó bordák
Nápolyban láttalak vagy Debrecenben
te loholtál le és föl Magyarország

Mit kutakodtál boldogabb fogakkal
lerágott Európa-csontokat
szaglászta fészegen az éjszaka
kátrányával bemázolt Mennysország-falat

De rés sehol de rés akkorka sem
amin egyetlen csillag fénye át-
türemlik szűkölünk csak Európa
kűszöbeitől elvert kutyák

Rohangásztál le-föl míg meg nem untad
mindegy Nápolyban-e vagy Debrecenben
aztán elült a fölvert fénytelen por
elkullogtál a szürkületben

V

Döbling Döbling éjfél üt az óra
összeér két villám-mutatója
Döbling Döbling Döbling dől a zápor
reszket a föld varangy-iszonyától
megrázkódik holtjait kihányja
csontszilánk-eső zuhog a tájra
Döbling Döbling éjfél üt az óra
összeszikrázik két mutatója
bokor-csontparipát regulázva
lovagol az erdők őszi váza
hadonásznak ördögmancsok ágak
angyalhaj-viharba markolásznak
Döbling Döbling Döbling dől a zápor
reszket a föld varangy-iszonyától
poklok és a mennyek összezsapnak
villám reccsen és kettéhasadnak
felhő-angyalingek angyalborda-
xilofont ver a sátáni horda

harangszoknyák alá nyúl a dögnép
kitépi a kongás ágyékszörét
Döbling Döbling éjfél üt az óra
összeforr két villám-mutatója
súlyos kriptafedelét a holdnak
félrehengerítették a holtak
s mélyéből sivalkodva kitörnek
az Orion-csillagbeli szörnyek
előzönlík a levert vidéket
Haynau- és Bach-pofájú rémek
Döbling Döbling Döbling dől a zápor
függöny lebben ablakom kitárul
s bandái a felbőszült döögöknek
rozzant karszékem körül pörögnek
orromat fricskázzák és röhögnek
s óbégatnak te tetted te tetted
te aki e népet fölemelted
tenkezeddel sírba is te lökted
Döbling Döbling éjfél üt az óra

csótányként bagzik két mutatója
s míg összetapadnak bűdös kéjben
seregek rohamoznak az éjben
ágyú morran és dörög a dobbőr
jönnek föld alól és fellegekből
a vetések lángtalppal taposva
sercegve ég az Isten-borosta
Döbling Döbling Döbling dől a zápor
csárdás döng a föld-ég reng a tánctól
röpülnek a párok vígan ropja

akasztott emberrel a bitófa
dübörög a csárdás lángban állnak
villámsújtva a nagycenki hársak
Döbling Döbling éjfélűt üt az óra
elszenesedik két mutatója
Döbling Döbling Döbling dől a zápor
megrázkódom varangy-iszonyától
Döbling Döbling megszökött az Isten
pisztolyon az ujjam mint kilincsen
Döbling Döbling Döbling angyalborda-
xilofont ver a sátáni horda
Döbling Döbling köröttem pörögnek
Haynau- és Bach-pofájú szörnyek
Döbling Döbling Döbling dől a zápor
dübörög a tánc a deszka lángol
Döbling Döbling összekapaszkodva
angyallal a Sátán ropja ropja
Döbling Döbling Döbling körbefognak
s óbégatnak rémek és a holtak
te tetted te tetted és röhögnek
fölemelted sírba is te lökted
zápor dől a pokol tüze lángol

LUCSOK S PERNYE MARAD A VILÁGBÓL

VI

Mióta ülök e karszékben nem tudom
elmúlt az éj és elszállt a vihar
virrasztásommal Isten mit akar
azt sem tudom élem vagy álmodom
és csigaként tapogatózva lassan
mászik már elnyűtt függönyeimen
a hajnalfény a nyálkás fürtelem
s minden a megszokott elunt alakban
írószerék s a könyvek szétdobálva
az asztalon a pohár peremére
mint tüdőbeteg felköhögött vére
vörösbor szárad sarkukig kitárva

az ablakaim de már nem az éj
poklára nyílnak messze-messze jár
a zivatar a kísértő halál
s nincsen pokol mert nincsen semmi sem
nem fegyver csörren és nem ló dobog
nap-zsandár váltja csak hold-silbakot
nincsen pokol mert pokolabb a menny

Mióta ülök e karszékben nem tudom
már elhalványult rég az Orion
elszállt az éj elmúlt a zivatar
virrasztással Isten mit akar
virrasztással Isten mit tehet
aludnék már s tudom hogy nem lehet
vén embrió Döbling méhébe zárva
ki szülhet engem újra a világra

Mint a kiégő üstökös mely iszonyú
forgásában se határt se utat
nem tart de átokként a végtelen
üregben magát emésztve halad
kiégő csillag ezt az aluvó
naprendszer újra megrendítenéd
aludj inkább és hunyj ki jeltelen
amíg a virradat vöröscsuklyás bakó
az égi vérpad grádicsára lép

BALCSILLAGZAT

HELSINGÖR

Viktor Szosznorának

Helsingör homokóra
ő méri éjszakám
őrláratok peregnek
a sikátor nyakán

a Fő-térről a Dísz-tér
kelyhébe s vissza ím
kardokkal alabárdal
zörögnek perceim

kopoltyú-zsalugáter
pikkely-cserép a házon
büdös bendőbe zárva
átúszom éjszakámon

múlik az éj a hajnal
pengéje fölhasítja
vér ömlik és a dánok
szétfröccsennek visítva

ó csillag-bogu háló
ki vet ki éjszaka
kit részegít a hajnal
hal-ember-vérszaga

Helsingör homokóra
Helsingör harcsabendő
zörög a percek vértje
terjeng a vér a fertő

Helsingör hol az örök
homokja elpereg
hol úsznak hal-dizőzők
és Hamlet-hold mereng

Helsingör hol a görlok
girlandjain dereng
virradata a vérnek
véróra cseppre csepp

a Fő-térről a Dísz-tér
kelyhébe s vissza hull
az őrlárat a vér és
ablak tátog halul

múlik az éj de véget
nem ér pereg megint
s hal-Ofélia éjek
örvényében kering

Helsingör harcsabendő
halbél-sikátorok
terjeng a vér a fertő
és Hamlet-hold borong

Helsingör hol a vérem
véróra csöppre csöpp
és nem múlik az éj nem
mert Helsingör örök

TÉPÉSCSINÁLÓK

Asszonyok ülnek a sötét szobában
holdhófehérben alkonybarna gyászban
és ujjak sűrögnek boldogan
kosaraikba gyűlik kavargva
mint rétekre a hó a tépés fodra
míg künn a síkon újul a roham
a bokrok bordáit szél kardlapozza
és vadnyúl löporfüstpamacsa pukkan
nap vérzik el golyósebezte vadkan
s rohan a tél a csontporhó rohan

Asszonyok ülnek a sötét szobában
tépik a gyolcsot gyűlik a kosárban
és kavargva gyűlnek a sebek
kevés a kötszer még több lepedőt
huzatot inget szaggatnak a nők
vér itat át ingvállfehér eget
kevés a hófúvás a föld sebére
fröcsköl a vér föl Isten ősz ölébe
a vőlegények vére dől zubog
kelengyét tépnek a menyasszonyok

Asszonyok ülnek a sötét szobában
ujjak sűrögnek hóvihar zajában
s míg künn az alkonyvérrel itatott
hófúvás vászna bomlik kavarg
s a napkorong a lőtt seb ontja vérét
a gyolcs suhogva gyűlik a kosárban
szaggatják alkonybarna asszonyok
ki a fiát siratja ki a férjét
lány tépi el a nászágy lepedőjét
most arra is a férfivér csorog

Asszonyok ülnek a sötét szobában
holthófehéren éjfekete gyászban
csak ujjaik sűrögnek boldogan
kosaraikba gyűlik kavargva
mint rétekre a hó a tépés fodra
míg künn a síkon újul a roham
a bokrok bordáit szél kardlapozza
és fölfröccsen az Isten ősz ölébe
a férfiak a föld fekete vére
s rohan a tél a csontporhó rohan

ANGYAL

A rozsdaszeplős konzervdobozok
nedvedző csikkek papírcafatok
között a fénnel drótozott eget
elhagyva tán egy angyal lépeget
az alkony felborított pléhedénye
alatt homály van bárha kásafénye
még csordogál és néhol lámpa gyúl
és ő üveglő szárnyakkal vonul
a rozsdáette konzervdobozok
elázott csikkek szétdúlt mondatok
között de mégis mindenektől távol
akárha jőne száz évvel korábbról
és sűrű egyre sűrűbb a sötétség
micsoda sóvárgás micsoda kétség
rezeg kocsonyás-sárga szárnyain
míg körbejár a park sétányain
még rácsöppen az alkony kásafénye
csillagszilánk hull eszelős szemébe
pokol volt föld menny most mind tófenék
s megtölti géproncs rongy és törmelék

HALOTTAK ÉJE

Sírbolt a menny a mécse csillag
s a hold-krizantém bágyatag
szagától reszketnek a holtak
orrcimpái a föld alatt
hol fekszenek gyökérbe fonva
de most a deszkák széteső
tömlőcét elhagyják s birokra
kélnek veled múltó idő

bor és kalács az asztalon
és gyertya ég s ők visszaülnek
kihűlt helyükre és vakon
merednek ránk míg tart az ünnep
hallgatjuk csontujj verdesi
eső a párás ablakot
s gyűlölködőn egymást lesi
egy éjen át élő s halott

ÁTUTAZÓKÉNT

Mint aki egy kihűlt váróterem
padján riad fel téli reggelen
s a pirkadattól átvérző üveg-
tető alatt a piszkos és rideg
csarnok zugában feltápáskodik
körülnéz és nem érti mért van itt
mi ez a nyüzsgés és mi ez a lárma
milyen nagyváros pályaudvarára
került s ez a körötte lüktető
tömeg mily bugyrokból buggyant elő
mért lökdösődik és hová siet
honnan fröccsennek szét a részegek
bicskás vagányok bekecses kofák
ingázók szabadságos katonák
rikkancsok pályamunkások kopott
disznóbörtáskás hivatalnokok
törülközőket áruló polyák
batyus cigányok ténfergő diák
papírzacskót durrogtató bolond
pufajkás fáradt géppisztolyosok
borostás vén csavargók lányanya
soványka mellén síró kisbaba
rendőrök szajhák prédikátorok
mily óriási ágyék vagy torok
okádja őket s mért futnak vakon
ha parancsot recseg a megafon
mért rajzanak milyen vonatra várnak
miért vajúdnak és agonizálnak
semmit sem ért csak nézi félszegen
ahogy a szennyes messzi üvegen
a hajnal romlott vére átszivárog
s nem jut eszébe küldetés vagy átok
sodorta erre s honnan jött hova
merült miféle múltba otthona

mint aki egy kihűlt váróterem
padján riad fel téli reggelen
átutazóként úgy születtem én
s hideg a csarnok és a pad kemény
s ma sem tudom hogy honnan és miért
űztek ki mily halálos bűnökért
vezeklek míg lesújt vagy megbocsát
az Isten és utazhatom tovább

BALCSILLAGZAT

(Liszt Ferenc: Unstern, Sinistre. Disastro)

Balcsillagom, te szárazon csikorgó
homokszem Isten fogai között,
hová rohansz a kristályhéju, forgó
szférákon át, mint földi üldözött,

kitől házat, hazát és anyanyelvet
elvettek, és körötte kürt rivall,
s mégis, mint víz alól, a mennyet
szippantja távcsők nádszálaival

Balcsillagom, te égi eb, ki rúgott
beléd, miféle ütlegek elől
loholsz, kilógó nyelvvel és behúzott
farokkal, s bár tetőled tündököl

a földi éj, a szégyened sugárzik
csak a sikátor-mindenségben, és
angyal röhög, felfegyverezve állig,
mögötted, s szárnya éles, mint a kés

Balcsillagom, szétszaggatott uszályod
vonszolva, véres öllel futsz tova,
akár egy égi Szúza meggyalázott,
zsoldos elé lökött menyasszonya,

s nincs menedék, a barbár palotában
dözsöl a gőgös, parvenü görög...

Balcsillagom, lobogj az éjszakában,
gyalázatunk, akár a fény, örök

SZÜRKE FELHŐK

(Liszt Ferenc: Nuages gris)

Felhők lefittyedt bőrredői
a golyvás, alkonyati égen -

valaha másnak láttalak
most - lüktető hullótoroknak

- míg nézem hogy pattannak el
a fények mint zongorahúrok

lehajtod tarajos fejed
megvillan ősgyík-fogsorod -

valaha másnak láttalak
most - már tudom hogy elemésztesz

leszek hókása sár az olvadás
bádoggájában szürke zengés

- leszek a végsőt pattanó húr
vemhed az éjszaka előtt

PRELÚD

VÖRÖSMARTY-TÖREDÉKEK

1

A koporsóra föld zuhog
A földre októberi zápor
Kocsmájából kitántorog
Az Úr a részeges sírásó

Vak gödrünk mint pezsgőskehely
Már megtelt habzó szennyes árral
S a sírt hol nemzet süllyed el
Köszönti Isten a világra

2

Beh mélyre süllyedtem beh mélyre
Sár mindenem minden tagom
Oh Isten megtalálsz-e végre
E szortyogó vak csillagon

A hullóbőrű réteken
A düledt hullószem tavak
Merednek rám oh Istenem
Vakíts meg engem Égi Vak

Nincsen remény nincsen remény
Az emberfaj tudom tudom
Tudom sárkányfogvetemény
E hullóbőrű csillagon

Minden napom sár mindenem
Oh sárga hullószem tavak
Meglélsz-e engem Istenem
Fehér bot fénnel Égi Vak

3

.....
.....
.....
.....

És bár szemében gyászköny ül
A nagyvilág megkönnyebbül
S a sírt hol nemzet süllyed el
Körültáncolja ünnepel

VEZEKLÉS

*(Agatha Fasset: Bartók amerikai
évei című könyve alapján)*

az a cigánylány
az a kis cigánylány Romániában
AKI A CSIRKECSONTOKAT
ELLOPTA TŐLEM - - -

nyár derekán hőségtől néma délben
egy városszéli kocsmá udvarán
ebédeltem - gyűltek a csirkecsontok
fehéren szikrázó halomba

szemközt velem
öreg kút víztől megrevesedett
fävödre lógott rozsdamarta láncon
mint önakasztott félrebillent fejjel

az a cigánylány
az a kiéhezett tekintetű cigánylány
A FÁK KÖZÜL KILESTE HOGYAN ETTEM
HOGY SZOPOGATTAM ÉS TETTEM LE GONDOSAN
MAGAM MELLÉ A CSONTOKAT
EGY KISTÁNYÉRRÁ - - -

csend volt az udvar néptelen csak egy
kiscica jött lábamhoz dörgölődött
dorombolt NEM ENNI AKART CSUPÁN
BARÁTKOZNI - mikor eléje tettem
a csontokat udvariasan megszagolta
és otthagyt

az a cigánylány
az a meztelbas gyökér-sovány cigánylány
KIJÖTT AZ ERDŐBŐL - OLY NESZTELEN AKÁR AZ ÁRNYÉK -
ODASUHANT AZ ASZTALOMHOZ FÜRGE BARNA KÉZZEL
FELKAPDOSTA A CSIRKECSONTOKAT
A KISTÁNYÉRRŐL ÉS VISSZAREPÜLT
A FÁK KÖZÉ - - -

én felpattantam és gondolkodás
nélkül rohantam utána ahogy csak
bírtam valami arra kényszerített
hogy megvigasztaljam vagy adjak néki
valamit ám futás közben eszembe
villant hogy ez a lány bizonyosan
fél tőlem azt hiszi meg akarom büntetni őt
s tudtam hogy bármilyen gyorsan futok
nem érhetem utol soha SOHA
NEM MŰLIK EL ARCÁRÓL AZ A RÉMÜLT
ÁLLATRA EMLÉKEZTETŐ KIFEJEZÉS

és megtorpantam és ő elveszett
árnyként az erdő árnyai között
elindultam visszafelé s csak ekkor
láttam meg milyen egyenetlen a
talaj a lábaim alatt keresztül-
kasul kígyóztak a fagyökerek
rajta talán egy felhőszakadás
mosta le róluk valamikor régen
a földet és most vénen csupaszon
kapaszkodnak a rögökbe s ahogy
csüggedten lépegettem köztük nagy kövér zöld
legyek szálltak fel dongva és fejem
körül keringtek lassan és követtek
s a kocsmaudvar asztalán hagyott
ételre telepedtek boldogan

az a cigánylány
azóta eljön hozzám minden éjjel
ÉS ELVISZI A CSIRKECSONTOKAT
MOST MÁR TUDOM: AZ ISTEN CSONTJAIT
MIKET MAGAMTÓL KELLETT VOLNA FELKÍNÁLNOM
DE NEM TUDTAM HOGY ISTEN CSONTJAI
MOST MÁR TUDOM DE MOST MÁR HASZTALAN

CASPAR HAUSER

Én nem tudom ki küldött e világba
a tömlőc jó volt vaknak lenni jó
most bámulok a menny hideg falára
túl messzi túl kék és túl szétfolyó
én nem tudom ki száműzött e földre
ki parancsolt reám szüless meg élj
bemaszatoz a rétek nyári zöldje
cukorsziruppal émelyít a tél
én nem tudom mindez miért mivégre
az alkony-dráma és a virradat
komédiája minden napja éje
e létnek mely mindegyre egy marad
a tömlőc jó volt vaknak lenni jó volt
én nem tudom ki volt ki engemet
kiragadott a semmiből a jóból
hogy árnyak közt mulandó árny legyek

HUOK-SZONETT

Erdő vagyok - eltévedek magamban
Gyökér vagyok - nyakamra hurkolódom
A kéklő fulladásos alkonyatban
Vagyok s leszek de nem tudom mi módon
Hold-fűrész tép belém porom szitálja
Kiszáradt zápor elfogyok zihálva
Ki árnyaim a föld könyvébe írtam
A levelek szemét vörösre sírtam
S nem könny szememnek ezre hull a tájra
Parázsló csont vagyok s min ég: a máglya
Voltam s leszek de nem tudom mi módon
A fulladásos kéklő alkonyatban
Gyökér vagyok - nyakamra hurkolódom
Erdő vagyok - eltévedtem magamban

RACHMANINOV ZONGORÁJA

Kocsis Zoltánnak

Hó és üszök hó és üszök
a zongorád te számüzött
Oroszhon túllök tükrök és
vad vodkabúz vak szívlövés
hó és üszök hó és üszök
bóklászva billentyűk között
megfagy megég az ujjad és
elvérzik közben Puskin is
hó és üszök hó és üszök
hollócsőr váj fagyott dögöt
sötét a menny fehér a sík
mindegy fehér vagy bolsevik
hó és üszök hó és üszök
hazád örökre ellökött
hófúttá sík a zongorád
kereshetsz rajta új hazát
hó és üszök hó és üszök
te zongorádba számüzött
honvágy emészt szeszlanqu tűz
vad szívlökés vak vodkabúz

PRELÚD

Szergej Rachmaninov emlékének

Vonatok állnak néma és sötét
vágányokon vak és koromszagú
vonatok
    és a szél a balti szél
hold-váll-lapos felhő-köpenybe bújt
s állnak pokolból fölfelé nővő
jégcsapok éjlő obeliszkjeid
ó város éles szemfogú jövő
sebzettje
    szétnyílsz mint éjféli híd
vonatok állnak néma és kihalt
vágányokon s a váltók fogsorán
tél-epilepszia okád szilaj
tajtékot
    Észak ó fehér leány
Néva-seb-Éva-hasíték
    magad
megadva nyúlsz el míg zihál a szél
és tomporod fagyára rátapad
vér-ondó-foltos lepedőd a Tél

HALÁL-BOLERÓ

*Éjfél*t kongat az óra,
Megszólalt a Halál bolerója;
    Mint a kalitka.
    Táru l a kriptá:
Huss! kirepülnek a lelkek.
    Összerakódnak
    A csontok, a holtak
Hústalanul dideregnek.
Egyet kondul az óra,
Hív a Halál boleróba;
    Jöjj ide, járjad,
    Fogyjon a hájad,
Lépj a körünkbe, ne félj hát!
    Összefogóznak
    Véled a holtak
Jó fiuk, értik a tréfát.

Kettőt kongat az óra,
Zúg a Halál bolerója;
Az égen a Göncöl
Gördül, a gönctől
Most szabadulj: le az inget!
Látod-e? Túl sok,
Vesd le a húsod!
Így a tiéd ez az ünnep.

Hármat kondul az óra,
Búg a Halál bolerója;
Járja borissza,
Szende klarissza:
Jaj, kilyukadt a szemérme!
Víg veterán ott
Ropja a táncot;
Csontja csörög? Csak az érme.

Négyet kongat az óra,
Zeng a Halál bolerója;
Táncol a szajha,
Bár megaszalva
Csügg le a bőre a sárba.
Járja a dalnok,
Botfülű zsarnok
Húzza a sírba, hiába.

Ötször kondul az óra,
Bong a Halál bolerója;
Járja a pásztor,
Szent szava kámfor;
Széled a szélbe a nyája.
Járja a titkár,
Ő se okít már,
Vagy csak a táncfigurákra.

Hatször kondul az óra,
Elnémult a Halál bolerója;
Vissza a sírba,
Zárul a kriptá;
Hess! takarodjon a lélek!
Már a kakas szól,
Száll a pimasz szó:
Újra hazudja a létet.

-&-